De Infirmerie: gevoel bij transformatie van een rijksmonument

Een rijksmonument transformeren tot wooncomplex met 30 gasloze sociale huurwoningen. Een bijzondere opdracht voor Bouwbedrijf de Vries Leeuwarden. De voormalige Infirmerie in de Prinsentuin in Leeuwarden moet behouden blijven voor de toekomst, met gasloze sociale huurwoningen. De voormalige Infirmerie is nu klaar voor de toekomst. Een terugblik op een bijzonder traject.

bouwbedrijf de vries

Theun Erik Holwerda

„Je moet doorzetten, creatief zijn en kunnen schakelen”, stelt Theun Erik Holwerda, directeur van Bouwbedrijf De Vries over het project De Infirmerie. Van militair hospitaal uit 1837 naar een modern, duurzaam wooncomplex. Een transformatie van formaat.

WoonFriesland is sinds 2001 eigenaar van het monumentale gebouw, dat sindsdien de Stichting Centrum voor Beeldende Kunst en Keunstwurk herbergde. Vier jaar geleden gingen zij een andere weg en kwam het gebouw leeg te staan. Het besluit tot behoud van het bijzondere gebouw werd genomen, met een leeg canvas voor de toekomst.

Gevoel bij het project

Vanaf het prille begin is Bouwbedrijf de Vries Leeuwarden betrokken bij het plan. Voor de vakkundige en allround aannemer een machtig mooi werk. Theun Erik Holwerda: „We werken graag samen met WoonFriesland en dan is dit natuurlijk een hele mooi project om te mogen doen. Een prachtige klus voor onze vakmensen. En pal voor onze neus, want wij zitten aan de andere kant van de Noorderbrug.” Thuiswedstrijd of niet, met de gunning begint de uitdaging. Adema architecten uit Dokkum is verantwoordelijk voor het ontwerp en P. de Vries uit Leeuwarden heeft het installatiewerk verzorgd. Beide partners waar graag mee werken.

„Bouwbedrijf de Vries Leeuwarden heeft veel ervaring in renovaties en transformaties in de Leeuwarder binnenstad en weet waar ze aan begint met zo’n klus en kan in oplossingen denken. Je moet gevoel hebben bij zo’n historisch gebouw, er lol in hebben zo’n project aan te gaan, omdat je ook wel eens wat onvoorziens tegenkomt. Ook dit project, hoe uitdagend ook, ’had een strakke planning, dus je moet wel durven doorzetten en flexibel zijn”, zegt Theun Erik Holwerda.

Uitdagingen om historie te behouden

Die rijke historie van de Infirmerie gaat van een gerechtshof naar die van militair hospitaal. Vanaf 1922 wordt het verbouwd tot Bureau voor Gemeentewerken en in 1982 komt er een school voor verpleegkundigen. Geen monument zonder drama: in 1998 gaat het dak in vlammen op, een groot deel van de bovenverdieping en het interieur wordt verwoest. Gelukkig blijven de oude bouwtekeningen bewaard. „Toen WoonFriesland het gebouw begin 2001 kocht hebben we het dak vernieuwd, het gehele interieur gerestaureerd en het gebouw naar eisen van dat moment geisoleerd. Nu hebben we het gebouw verder aangepast aan de eisen van nu”, licht Dirk Horjus toe.

Met het besluit tot transformatie naar toekomstbestendig wooncomplex, werd direct gekozen voor sloop van de moderne ‘blauwe doos’ uit 2007. Hierin waren een kleine dans- en theaterzaal gevestigd. „Het was duurder om die helemaal te verbouwen en dus hebben we gekozen voor een nieuwe aanbouw, die voldeed aan de eisen van nu”, vertelt Horjus. „Maar de grootste uitdagingen lagen in het oorspronkelijke gebouw. De buitenzijde wilden we graag zo origineel mogelijk houden en dat geeft uitdagingen aan de binnenzijde.”

Theun Erik Holwerda: „Daar hebben met elkaar gezocht naar de passende oplossingen. Feitelijk hebben we een nieuwe constructieve, goed geïsoleerde schil binnen de oude muren gebouwd. Daardoor is aan de buitenzijde het karakter overeind gebleven. Je ziet het heel mooi als je naar de oude historische ramen krijgt; daarachter zie je de nieuwe schil zitten. Het is puzzelen, ook omdat je hoogteverschillen moet overbruggen en schuine muren en wanden ‘recht’ moet maken. Dit is zo’n gebouw waar niets haaks is. Je moet in het werk bekijken wat de beste oplossing is.”

Rijksmonument met zonnepanelen

Toch bleef ook aan de binnenkant van het gebouw het authentieke waar mogelijk behouden. „Inderdaad, alle oude binnendeuren die er nog waren hebben we behouden, en de historische namen op de deuren hebben we teruggebracht. De historie wilden we zichtbaar maken als herinnering aan mensen en functies door de tijd. De architect kwam met het plan de prachtige oude medicijnkast in de hal te plaatsen en daarna ontstond het plan om oude foto’s en voorwerpen van het monument daarin onder te brengen. En zo bedachten we op het laatste moment ook de wandvullende zwart-wit foto op de begane grond, en het gedicht op de muur in de centrale trappenhal. Als je samen gevoel hebt bij zo’n monument, ontstaan prachtige ideeën, die het project echt afmaken”, zegt Dirk Horjus.

Dit voorjaar werd de transformatie van de Infirmerie afgerond. Nu is het een modern en duurzaam wooncomplex met 30 gasloze appartementen; 24 met energielabel A++ in het rijksmonument, 6 met label A+++ in de nieuwe aanbouw.

Een heldere opdracht aan het begin, levert een zichtbaar resultaat waar mensen met plezier wonen. Voor Bouwbedrijf de Vries Leeuwarden een visitekaartje om trots op te zijn, voor WoonFriesland een fraaie toevoeging aan haar woningaanbod.

---

www.devriesleeuwarden.nl
058-2129174

